

Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Millî Eğitim komisyonlarından 5'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/365; C. Senatosu : 1/88)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 417'ye 1 nci ek)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2171*

21 . 6 . 1972

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 19 . 6 . 1972 tarihli 108 nci Birleşiminde ivedilik ve öncelikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Sabit Osman Arıcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 22 . 7 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 19 . 6 . 1972 tarihli 108 nci Birleşiminde ivedilik ve öncelikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 417)

Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/88
Karar No. : 2*

29 . 6 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 19 . 6 . 1972 tarihli 108 nci Birleşiminde ivedilik ve öncelikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı temsilcileriyle Turizm ve Tanıtma Bakanı ve Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürünün de hazır bulunmasıyla, Komisyonumuzun 29 . 6 . 1972 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı gerekçesinde izah edilen hususlarla beraber, temsilcilerin tamamlayıcı beyanlarından sonra, Komisyonumuz Millet Meclisi Genel Kurulunun kabul ettiği metnin tümü üzerinde yaptığı müzakere neticesinde :

Gayri menkul, Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun tarafsızlığı, mütehassıs elemanlardan müteşekkıl olması ve bünyesinde memur niteliğindeki elemanların çoğunlukta olmaması görüşü benimsendi. Bu görüşe göre, kurul üyelerinin müddetle kayıtlanması ve seçimle değiştirilmesine lüzum olmadığı kanaatine varıldı. Esasen, memleketimizde tarihî ve ecdat yâdigârı olan eski eserlerimizin korunmasını ve restorasyonunu temin edecek olan kişilerin tecrübeli, bilgili, ilim erbabı ve tarafsız kişiler olması tabiidir. Böylesine seçkin elemanların ve bu hizmetin fahrî olarak ücretsiz yapılması sebebiyle hayatlarını bu işe vakfeden; aşkla, şevkle bu uğurda çalışan kimselerin seçim sistemleriyle değiştirilmesi de Komisyonumuzca ayrıca mahzurlu görülmüştür. Kurulun çalışma imkânlarını kolaylaştırmak ve gelişen Türkiye'mizde, memleketimizin geçmişiyle ve eski eserlerini koruyan ve tanıtan müesseselerden birer mümessil alınmak suretiyle takviyesi uygun görülmüştür.

Kültür Müsteşarlığı Başbakanlığa bağlandığından, «Millî Eğitim Bakanlığı» yerine, «Kültür Müsteşarlığı» şeklinde değiştirerek maddeyi düzenlemiştir.

Yukarıda arz ve izah edilen sebeplerden dolayı Komisyonunuz, Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen metnin başlığı ile birinci maddesini değiştirerek kabul etmiştir.

Millet Meclisi Genel Kurulunca yeniden ilâve edilmiş ikinci maddenin metninden çıkarılmasını, Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen üçüncü maddeyi, ikinci madde olarak, dördüncü maddeyi de, üçüncü madde olarak ittifakla kabul etmiştir.

Böylece, kanun metni (3) madde olarak tanzim etmiştir.

Tasarının, önemine ve mahiyetine binaen Genel Kurulda ivedilik ve öncelikle görüşülmesi temennisiyle, Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar vermiştir.

Başkan Niğde <i>Hüseyin Ayni Göktürk</i>	Sözcü Bolu <i>Alâeddin Yılmaztürk</i>	Kâtip Tokat <i>Ali Altıntaş</i>	Rize <i>Mecdi Agun</i>
Ankara <i>Turgut Cebe</i>	C. Bşk. S. Üye Hayri Dener Bulunamadı	Konya Fevzi Halıcı Bulunamadı	Kars Mehmet Hazer Bulunamadı
Hakkâri <i>Necip Seyhan</i>	Samsun <i>Fethi Tevetoğlu</i>	Sakarya <i>Mustafa Tıçlı</i>	Giresun <i>İhsan Topaloğlu</i>
Kayseri <i>Sami Turan</i>	Ağrı <i>Salih Türkmen</i>	Tabii Üye Ahmet Yıldız Bulunamadı	Diyarbakır Selâhattin Cizrelioğlu Bulunamadı

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanununda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunun 2, 3 ve 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Bu kurul; 4'ü tabii üye ve geri kalan 13'ü de seçilmek suretiyle gelmiş 17 kişiden ibarettir.

Vakıflar Genel Müdürü,

Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü, İmar ve İskân Bakanlığı Planlama ve İmar Genel Müdürü ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Turizm Genel Müdürü bu Kurulun tabii üyesidirler.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, Millî Eğitim Bakanlığınca, İmar ve İskân Bakanlığınca ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca seçilecek birer üye,

Tabii üyelerle yukarıda belirtilen Genel Müdürlükçe ve bakanlıklarca seçilen üyelerin, üniversitelerce gösterilecek adaylar arasından seçecekleri 6 üye,

Ve yukarıda gösterilen 14 üye tarafından ayrıca seçilecek 3 üye Kurulun diğer üyelerini teşkil ederler.

Kurula seçilmek suretiyle girecek üyelerin yüksek tahsilli olmaları, arkeoloji, tarih, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik ve turizm sahalarının birinde veya birkaçında temayüz etmiş ve bu sahalarda etütler yaparak eser vermiş kimseler arasından seçilmeleri şarttır.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce ve adı geçen bakanlıklarca seçilecek üyelerin bu kuruluşlarda görevli olmaları gerekmez.

Üniversitelerce gösterilecek adayların ise, her birinin yukarıda belirtilen ayrı bir sanat alanında ve istenilen vasıfları haiz olması ve her halde aday gösterildiği üniversitenin öğretim kadrosunda görevli bulunması lâzımdır. Bu sıfatları sona eren, her ne sebeple olursa olsun üniversiteden ayrılan veya emekli olanların üyelik sıratları da düşer. Üniversiteler, her sanat

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin 1 nci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«K) Kültür Müsteşarı, Vakıflar Genel Müdürü, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Turizm Genel Müdürü, İmar ve İskân Bakanlığı Planlama ve İmar Genel Müdürü bu kurulun tabii üyesidirler.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

dalından ancak bir aday seçebilirler. Bulamadıkları dallarda aday göstermek mecburiyetleri yoktur.

Kurulca seçilecek 3 üye, lüzumlu görülen sanat dallarındaki boşlukları doldurmak üzere seçilirler.

Madde 3. — Tabii üyelerin, yukarda belirtilen asıl memuriyetleri devamınca Kurul üyelikleri de devam eder.

Diğer üyeler 5 yıl için seçilirler. Süresi dolan bir üyenin tekrar seçilmesi mümkündür.

Tabii üyeler dışındaki üyelerden çalışmalara faydalı olamadıklarına kanaat getirilen veya Kurul çalışmalarının ciddiyetiyle bağdaşmayan davranışları tespit olunanların üyelik sıfatları, haklarında işlem yapılanlar dışında kalan üyelerin en az 2/3'nin bu yolda karar vermesi halinde, Kurulca kaldırılabilir.

Bu şekilde Kurul üyeliğinden çıkarılan, ölen, istifa eden, mâzeretsiz olarak üst üste 3 toplantıya veya aynı takvim yılı içerisinde 6 toplantıya katılmayan üyelerin yerine 2 nci maddede belirtilen usule göre yenileri seçilir.

Kurul üyeleri kendi aralarından, oy çokluğu ile bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Kurul, salt çoğunlukla toplanır ve toplantıya katılan üyelerin en az üçte ikisinin oyları ile karar verir.

Kurul çalışmaları genel olarak Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığınca belirtilen yerde yapılır. Ancak, eserin bulunduğu veya diğer bir yerde toplantı yapılması gerekli görüldüğünde, bu husus adı geçen Bakanlığın iznine bağlıdır. Bu takdirde toplantı yeri ve gündemi bütün üyelere en az bir hafta önce yazı ile bildirilir.

Madde 4. — Bu kanuna göre yapılacak aday tespitleri, üye seçimleri, aday ve üyelere aranacak diğer vasıflar ile toplantılar, alınacak kararlar ve bu kararların uygulamaya intikalini gösteren esaslar ve uygulama ile ilgili diğer hususlar, bu kanunun yayımını takibeden 3 ay içinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün, İmar ve İskân Bakanlığının ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığının görüşleri alınarak, Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

Kurul da kendi bünyesi içinde işlerini düzenlemek ve bunu yukarda belirtilen yönetmeli-

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

ğe aykırı olmamak şartıyla bir iç Hizmet Yönetmeliğine bağlamak yetkisine sahiptir.

MADDE 2. — Aynı kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE — 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunun 2, 3 ve 4 ncü maddelerinde bu kanunla yapılan değişikliklere göre Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu yeniden teşkil olunur ve Millî Eğitim Bakanlığının daveti üzerine, bu kanunun yayımından altı ay sonraki ilk Pazartesi günü birinci toplantısını yapar.

Mevcut Kurulun görevi bu tarihte sona erer.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde 3 ncü madde olarak kabul edilmiştir.